

Adelaide Gardner

Bevezető teozófiai tanítások

(T.P.H. London, 1964)

Fordította: Karsay Lilla, kb. 1968
Számítógépre feldolgozta: Kiss Csilla, 2010.

MAGYAR TEOZÓFIAI TÁRSULAT

Tartalom

I. A teozófiai tanítások vázlata	3
II. Az ember szervezete	5
III. Növekedés sok életen át	7
IV. Halál és alvás	8
V. Karma törvénye	10
VI. A tökéletesedés ösvénye	13
VII. Pszichikus tapasztalat és spirituális erők	15
VIII. Gondolaterő	18
IX. A Teozófiai Társulat és munkája	21

I. A teozófiai tanítások vázlata

Azok a tanítások, amik napjainkban Teozófia néven ismerősek, a történelem előtti idők óta ismeretesek más néven. Néha misztérium- hagyománynak nevezik őket, mert hátterét képezték annak a tanításnak, amit a múlt sok misztérium iskoláiban adtak. Állítólag eredetileg történelem előtti fajoknak közölték ember feletti tanítók és azóta gyakorlott tanulmányozók őrizték, akik nem csak hittek a tradíciókban, hanem képesek is voltak egyes nézeteit igazolni, amint magasabb emberi képességüket kifejlesztették. A hagyományos tanítás értékéről azt állítják, hogy nem csak autoritatív kinyilatkozáson nyugszik rég elfelejtett időkből, hanem mint sok tudományos állítás ismételt vizsgálaton és bizonyításon gyakorlott kutatók generációin is. Blavatskyné így mondja egy bizonyos esetről: Ezt az állítást, (hogy a Földön kívül más bolygókon is van élet) a látókok összesített bizonyossága alapján mondták ki, akiknek végtelen sorozata elismerte ezt a tényt. Spirituális látomásaikat, reális kutatásaikat, amik nem voltak gátolva a vak érzékeik által, rendszeresen ellenőrizték, leszűrték és összehasonlították egymással. Mindazt amit nem egyeztettek össze egyhangú és kollektív tapasztalat által, elvetették, és csak az lett feljegyezve megállapított igazságként, amit különböző korokban és éghajlatok alatt, kimondhatatlan sok és szüntelen megfigyelésekkel meggyőzőnek találtak.

„Azok a módszerek, amiket a pszicho-spirituális tanulók és tanulmányozók használnak, nem különböznek azoktól, amiket a természettudományban és fizikában alkalmaznak. Csak a kutatás tere van két különböző síkon és a mi (teozófiai) eszközeinket nem emberi kezek csinálták, és ezért talán megbízhatóbbak.” (A Teozófia Kulcsa)

A Teozófiai hagyomány a fizikai és pszichikai fejlődés óriás tervét mutatja, amely naprendszerünkben folyik, megmagyarázza az ember összetett természetét és helyét a világegyetemben, és irányításokat ad, amiket, ha követnek, képessé tesz emberi lényeket, szunnyadó szellemi képességeket kifejleszteni, és így emberi feladatukat hatásosabban teljesíteni. A következő fejezetekben részletesebb vázlatot adunk. A részleteket jobban megértik majd, ha az egészsel kapcsolatban szemlélik, mert a tanítások nem elszigetelt eszmék, mindegyik egy logikus részét képezi egy általános teóriának, ami a naprendszerünk természetére és céljára vonatkozik.

A világegyetemet, mint egy élő és szervezett egészet nézzük, aminek minden részét egy éltető spirituális princípium hatja át, ezt rendszeren Isteni Életnek vagy Egy Életnek nevezik, minden lénynek és minden formának ebben az egy spirituális eszenciában van végső közös gyökere.

Mint Első Ok ez az Élet vagy eszencia polarizál. Az eredménye egy kettőség, amiből minden „ellentétes pár” ered, amiben a világegyetem bővelkedik, vonzás és taszítás, szellem s anyag, jó és rossz, világosság és árnyék, hang és csend, hím és nőnemű, stb. Bárhol is találjuk, ezek a párok az Egynek arculatai, ami kettőség, amiben megnyilvánul. Természetesen elkerülhetetlenül van egy kiegyenlítő tényező, amely által a két ellentét közötti diszharmónia állandóan feloldódik. Az egynek e három aspektusa mindenütt megtalálható a természetben, minden síkon, és sok vallásnak ez az elismert hármassága.

Polarizáció után az Egyből sok lesz, és azonnal megszületnek az isteni Intelligenciák seregei, amiket angyali rendeknek, déváknek neveznek. Ezek a magas lények az Egy-nek akaratát automatikusan hajtják végre, kérdés nélkül, és örvendező együttműködésükkel alakulnak a világok és a természet minden birodalma.

Vannak az anyagnak más, finomabb állapotai, mint a fizikai érzeteink világa. Amennyire az emberi elme be tud hatolni, valamiféle anyag létezik, bár olyan ritka a finomabb állapotban, hogy nem csak az érzelem és gondolat, hanem a lét legtisztább állapotának akaratára is tud felelni. Bármilyen ritka is, ez még anyag. Az intelligenciák,

hierarchiák és angyalok első munkája a tapasztalatok minden színvonalán éltre kelteni az anyagot. Akkor a fizikai természet, ásványi, növényi és állati birodalmak e láthatatlan segítőtársakra bízva nőnek, akik minden színvonalon tovább léteznek a finomabb világokban, egymás után építik fel a formákat, amik által az Élet nagy változatossággal nyilvánulhat meg.

A növekedés módszere, ami az Élet együttműködéséből keletkezik sok formájával, haladó és ciklikus. Az élet mind sűrűbb formákat használ, míg a fizikai világot előállítja. Az élet akkor ismételt fizikai formákban fejezi ki magát, amik az ilyen használat által mind érzékenyebbé válnak. Ismétlődő tapasztalatokkal az Intelligenciák, hierarchiák és dévák által több feleletre hajló formát hívnak elő, míg a kifinomulás által a testek végül is megengedik a finom szellemi eszenciának, hogy tudatos maradjon, még akkor is, amikor sűrű fizikai formába van öntve.

Az állatvilágban fejlődik ki az érzékszervek tapasztalatának működése, és akkor a tudatos gondolatnak egy puszta csírája a mentális síkon egy állati agyhoz lesz kapcsolva. Ez után az állati elme kezdhet nőni a mentális színvonalon, mert az agy ellátja a szükséges kapoccsal a mentális világ és a fizikai érzékelő tapasztalat közt. Amikor a mentális kapcsolat erősebbé és válaszolóbbá válik, az isteni természetet teljesebbé tudja kifejezni egy fizikai formában. Egy megfelelő pillanatban a teremtő Intelligencia egy sugara az állati elme felfogó készülékébe villan, maga az élet legmagasabb színvonalából. Ez a világra hozza a mentális síkon az emberi egyént, aki ezután képes az öntudatra és az ön-irányításra. Egy emberi lény tehát egy szellemi egyéniség, aki a legmagasabb szellemet az anyagi világgal összekapcsolja. Bár a közönséges férfi vagy nő nincs tudatában a ténynek, az egyéni tudat a spirituális világban fekszik a mindennapi gondolat számára elérhetetlenül. Az Isteni Élet, ami minden egyes individualizált szellemi központot fenntart, hasonlóképpen felruház minden emberi lényt a szunnyadó erővel (a választással, a belátással), és egy mélyen elfelejtett kapcsolattal magával az Isteni Élettel.

Az emberiség tehát egy másféle lény, mint a korábbi birodalombeliek, mert az ember képes a tudatos gondolatra és kezdeményezésre. A további fejlődés hosszú időtartama alatt az emberi egyén a nem individualizált Élet által használt módszert alkalmazza, vagyis ismételtén újraszületik fizikai formában, olyan célból, hogy állandóan bővítse tapasztalatait. Az előtte álló feladat, lehozni a fizikai agyba bizonyos mértékű szellemi érzékelést úgy, hogy az ember kifejezze magát, mint szellem, míg egy teljesen kifejlesztett fizikai testet használ. Hogy ezt elérje, a test lehetőségeit kell először kihívni, és azután kifinomítani, hogy biztonsággal felszabadíthassa belül a spirituális erő és látás felragyogó világosságát.

Az emberi birodalom, a mi változatos és elszórt emberiségünk egy teljesebb kifejezése az életnek, mint bármelyike a fiatalabb (alacsonyabb) birodalmaknak, de csak lassan fejleszti ki nagy lehetőségeit, minden egyénnek sokszor kell újraszületnie. Régi barátokkal és régi ellenségekkel találkozik, és szembekerül elmúlt bölcsesség és elmúlt hibák eredményeivel, az egyenlő akció és reakció törvénye szerint. Amikor az emberi életre alkalmazzuk, ezt az igazság vagy karma törvényének nevezzük. Előbb vagy utóbb ennek a törvénynek a működése visszahozza minden embernek természetes visszahatással gondolata, érzelmei és cselekedetei pontos eredményét. Amint az emberi lények egyénenként mind értelmesebbek és érzékenyebbek lesznek, úgy tudják megérteni ennek és más törvényeknek a működését, és nagyobb önuralmat tudnak fejleszteni, hogy együtt működhessenek a természettel. Végül mindegyik le fogja győzni a természetet engedelmesség által. Akkor végre képes lesz megérteni az isteni törvényt minden színvonalon, és az egy Élettel önkéntesen együttműködni, aminek mindenki egy része. Az ember akkor megismerheti annak az Életnek a boldogságát és teljességét. Ha ezt elérte, emberfeletti emberré lesz és belép egy magasabb természeti, emberfeletti rendbe.

Léteznek tökéletessé vált emberek, akik tényleg elérték ezt a célt. Némelyek azt választották, hogy az emberiséggel maradnak, mint tanítói, míg mások beléptek a láthatatlan dolgozók magasabb rendjeibe.

Akik a teozófiai tanokat behatóan tanulmányozták, azt állítják, hogy az itt vázolt fejlődési terv semmiképpen sem mond ellent mélyebb tudományos ismereteknek, sőt ellenkezőleg, megvilágít a tudósok előtt olyan rejtélyes pontokat, amiket az ortodox tudomány kutatásai még nem fejtettek meg.

Gyakorlási módszerek léteznek, amikkel azok, akik a tanítások érvényességét ki akarják próbálni, alkalmassá tehetik magukat arra, feltéve, hogy éppen olyan lelkesek a társaik fejlődését elősegíteni. A gyakorlás lehetőséget teremt egy rövidített úton haladni az emberi fejlődés hosszú és kanyargós útján. Ezt a keskeny útnak, a szent élet ösvényének nevezik.

Ez magába foglalja a test, érzelm és elme szándékos fegyelmzését, hogy azok teljesebben tükrözzék vissza a szellem életét, és véghezvigyék az Egy-nek akaratát a Földön, úgy mint az láthatatlanul történik a rejtett Intelligenciák által.

Az ön-nevelés ösvényét érintő utasítást sok vallásban, sokféle formában találjuk meg. Keleten maya-jógának, Királyi fegyelemnek nevezik. A teozófia a tanulmányozóit arra vezeti, hogy kövessék ezt az utat, mint az emberiség szellemi testvériségének egy kifejezését. Az ösvénynek igen komoly veszélyei vannak, de azok, akik utaznak rajta, óvják magukat, ha mindazt, amit tanultak, a mások szolgálatára használják.

II. Az ember szervezete

Bár az újjászületés teóriája kielégítő magyarázatot ad sok emberi problémára, nem egészen egyszerű. Háttérül az ember természetének és szervezetének valamelyes megértés szükséges.

A fejlődés hosszú folyamán a fizikai forma kifejleszti a tökéletességnek azt a fokát, ami a magasabb állatokban mutatkozik. Ezeknek a fizikai szervezete bonyolult rendszerű fizikai szerveket mutat, amelyek nagyon érzékenyek a lét állati szakaszán, és szorosan összefüggnek automatikus érzelmi reakcióival, a félelemnek, a szexuális izgalomnak, az utódok gondozásának, stb. A magasabb állatok rendelkeznek egy idegrendszeri résszel, amelyet gerincagynak neveznek, van továbbá éber érzékeik, és egy egyszerű állati agyuk, amik együtt lehetővé teszik a világos észlelést és csökevényes gondolkodást, ezek az önfenntartásban, a fiatalok védelmezésében jutnak kifejezésre. Mindezt az állati felszerelést a dévák és láthatatlan segítők igen a leggondosabban építik fel, nem csak a fizikai színvonalon, hanem a mentális és érzelmi anyag szintjén is, amivel ez a szervezet olyan szorosan összefügg. A láthatatlan dolgozókra van bízva mindaz az automatikus vagy öntudatlan növekedés, és ez azt jelenti, hogy minden növekedés, ami az ásványi, növényi és állati birodalomban előfordul. Majdnem minden állati tapasztalat az ösztönös síkon folyik, nem az értelem vagy az akaraterő által, a folyamatok választások vagy gondolat nélkül elkerülhetetlen egymásutánban történnek.

Ez az állati felszerelés lesz később az ember öröksége, három részből áll, bár a harmadik elem bizonyára embrionális állapotban van. Van a fizikai test az éltető burokkal és mind azzal, ami az egészséget, vagy ha megzavarják, a betegséget előmozdítja. Azután van a tapasztalatsorozat, amit vágnak vagy érzelmenek nevezünk, a megfelelő ideg, éltető és érzelmi mechanizmussal. Ezek meglehetősen egyszerűek az állatban, de többnyire össze vannak keverve sok gondolatképpel az emberi lényben. Az állat nehezen hoz össze egy gondolatot. Pl. ha tanítjuk, akkor össze tud kapcsolni egy parancsot egy cselekedettel. Egy normális emberi lény ezt nagyon gyorsan képes megtenni. Ez az emberi észlelés harmadik szintje, és a

tudatos tapasztalaté, ahol tárgyakat és eszméket tudatosan lehet megfigyelni és egymáshoz kapcsolni. Az ember a saját magán-értelmében tetszés szerint felépíthet a világról képeket.

Egy emberi lény akkor „születik”, amikor az Isteni Élet egy sugara beleragyog egy előkészített elmébe (természetesen a mentális szinten), miután az állatot valami intenzív tapasztalat a lehetőségeinek legmagasabb fokára serkentette. Az Isteni Szikra egyesülése egy állati elmével, amelynek jól megalapozott összeköttetése van a fizikai aggyal és érzékekkel, lehetségessé teszi az észlelést. Továbbá ellátja az újonnan megalakult emberi lelket szunnyadó teremtő erővel, valamint önmaga irányításának képességével. De az így megalakult emberi lélek önmagában tapasztalja „tagjai háborúját”, amiről Sz. Pál és más szellemi tanítók előtte és utána beszéltek. Az emberi szellem „isteni” lehetőségeivel, mely számára ajándék, hozzá van kapcsolva az egész állati örökséghez, és ez természetesen „háborút” okoz. Az emberi lény feladata, uralma alá hozni a testek szellemét, amit az emberiség a fiatalabb birodalmakból örökölt és még mindig használ, bár alaposan megváltoztatta őket az a használat, amiben emberiségünk részesítette őket. (Az itt tett állításokat csak durva körvonalaknak tekintjük, amelyek a mélyebb tapasztalás során valószínűleg meg fognak változni.) A fejlődés mintája nem egy lezárt ügy, hanem sok variáció található benne, amik egymást áthatják. Például azok a formák, amiket az emlősállatok a mi glóbuszunkon használnak, azok, amelyeket a Földünkön élő legkorábbi emberiség elvetett, és a következő alacsonyabb birodalom feltörekvő élete buzgón megragadott. De a szövegben tett állítás az individualizáció tényleges folyamatáról igaz, a változás pontja az egyénné válásnak az állatiból az emberi tudatba.

Hosszú feladat az állati ösztönöket és az állati természetet a szellemnek alávétetni. Az angyali seregek munkájukat jól végezték, és a kertek nagyon kidolgozottak és érdekesek. Az ember hosszú ideig elmerül bennük való élvezetével, és sok hasznos leckét tanul a pusztán emberi tudatának azonosításából, amely érzékelés, érzés és gondolkodás által jön létre. Egy idő múltán azonban ezt megunja, és igyekszik a szellem rejtett erőit felfedni.

Éppúgy, mint az állati természet, hármas: tett, érzések és gondolat, ugyanígy a szellem erői is hármasak. Minden emberi lényben szunnyad az elvont és teremtő gondolat ereje, az az erő, ami meglát egy eszmét, és megteremti annak képét a fizikai világban. A szellem meg van áldva továbbá az Élet mögött rejlő egység érzékelésével, amit minden lény iránti együttérzésben fejez ki, ezt úgy érzi, mint része az egy életnek, ami mindnek a forrása. Továbbá a szellemnek meg van az akaratereje, egy mély és hatalmas ajándék. Az akarat képessé teszi az embert nehéz dolgokat véghezvinni, amiknek a teljesítése gazdagabbá teszi tapasztalatát, mert le kell hívni szellemi természetének a működését, hogy véghezvigye őket.

Az ember természete a hármas szellemé, háromszor van öltöztetve a gondolat, érzés és cselekedet anyagába, olyan terhekkal, amik arra valók, hogy a szellemnek szót fogadjanak, de ehhez a célhoz gyakorlásra van szükség az egyén által, aki használja őket.

Sok teozófiai könyv meghatározott kifejezéseket használ, amelyeknek nagy értéke van azok számára, akik e tanításokat komolyan tanulmányozzák. Például, vannak szanszkrit főnevek, amelyeknek nincs egyenértékű angol megfelelője, és a magyar nyelv számára is ismeretlen. Ezeknek a szavaknak világos, és határozott értelmük van. Pontos elképzelést adnak az olvasónak és a hallgatónak, miután megtanulta őket, és alkalmazásukat megértette. Ez teszi lehetővé a teozófusok számára az egész világon, hogy azonnal megértsék egymást, amikor ezeket a tárgyakat vitatják. Például az isteni szikra az emberben mint monád, vagy jóva ismeretes, a hármas magasabb én, ami az akarat, a bölcsesség-együttérzés és belátás, mint atma-buddhi-manas, amit néha egónak, néha léleknek neveznek, és az objektív elem, érzelmek és fizikai test hármassága, amit személyiségnek neveznek.

Minden gondolkodás rendelkezik ilyen természetű kifejezésekkel, mert mindegyik sajátos kifejezéseket használ sajátos tanítások megjelölésére. Azonban a teozófiát tanulmányozók közt nincs dogma, nincs merev mérték, ami szerint egy magyarázatot

helyesnek vagy tévesnek mondhatnánk. Néha látszólagos ellentmondás van a kifejezések közt, és látszólag ellentmondásos állításokat tettek nagyon bölcs emberek, ezért kezdettől fogva ajánlatos hozzászólni a szavak használata közti eltérésekhez. Miután feljegyeztük a problémát, kivehetjük bármelyik forrásból, és hagyhatjuk a homályos mondásokat, vagy amit „nem szeretünk”, későbbi kiválogatásra.

III. Növekedés sok életen át

Az ember, az igazi emberi lény, egy szellemi lény, szunnyadó szellemi erővel, aki ismételten újraszületik emberi formában a Földön azért, hogy kibontakoztassa ezeket a szellemi erőket teljesen éber tudatnál a tapasztalat fizikai szintjén. A hosszú korszakok alatt, amelyek ehhez a folyamathoz szükségesek, sok terhet vesz fel és vet el, és az újraszületések közötti időszakokat a fizikai formában nyert tapasztalatok asszimilálására használja.

Amikor elérkezik az idő egy új fizikai testet felvenni, a szellemi ember figyelme kifelé fordul, a közönséges emberi élet világa felé irányított figyelme rezgésbe hozza az ő egyéni hangjait, személyes élete akkordját. Ez az akkord a maga részéről ismerős anyagot vonz, mentális, érzelmit és fizikait, ami alkalmas a múltban kifejtett erőt és szokásokat kifejezni. Egy mentális forma alakul, ismerős érzelmi áramlatok folynak keresztül rajta. A fizikai testet tényleg dévák, angyalok segítik felépíteni, akik a szülőkön át hatnak, de a gyermek egoja jelen van a születés előtt, alkalmas anyagot gyűjtve jelenlétével és érdeklődésével. Ez a trió, gyermek, szülők és dévák, akik közül a láthatatlan dolgozók kiválasztják a szülőkből és a környezetből a szükséges anyagot, azért, hogy kifejezze a megszületendő emberi lény természetét, és ez az anyag fogja neki azt a leckét megtanítani, amit leginkább meg kell tanulnia. Ezt a karma törvénye alatt teszik, csak azokat a lehetőségeket vagy tényezőket szabad felhasználniuk, amit ez a lény az elmúlt életeiben magához kötött. Az új test bizonyos tulajdonságok hiánya által akadályozva van, vagy megáldva más irányokba, a múlt magatartása szerint és a mostani lehetőségekkel. Jól ismert tény, hogy ugyanazon szülők gyermekei meglepően különbözőek. Ugyanannak a fajnak, és különösen ugyanannak a család tagjainak a mentális ereje nagyon különböző, és eltérő művészi vagy szociális tehetséggel rendelkeznek, ezt az emberi fejlődés belső törvényeinek tanulmányozása által lehet megérteni.

Az ego vagy én újra átfutja múltját, amint a fizikai test felnő. Amint az érzelmek és gondolatok belső testei lassan felnőnek, az én egymás után magáévá teszi őket. Hét, tizenégy, és huszonegy év átlagban az a kor, amikor a fizikai, érzelmi, és mentális öltözékek eléggé fejlettek az én számára, hogy gondjaiba vegye őket. De a gyermekek igen eltérő ütemben nőnek fel addig, míg át tudják venni saját életük értelmes vezetését. Vannak felnőtt testű emberek, akik értelmileg éretlenek, mint a gyermekek. Nem születtek újra elég gyakran, hogy öltözéküket ügyesen tudnák kezelni. Ők az emberi faj fiatalabb tagjai maradnak, és nem szabadna túl sok felelősséget rájuk hárítani.

Karma, az egyenlő hatás és visszahatás törvénye érvényes az emberi tapasztalatban is, csak úgy, mint a fizikában. E törvény szerint, amint minden emberi lény visszatér újra a földre, találkozik a múlt eredményeivel és előző élete visszahatásával. A törvény a tapasztalat összes színvonalán működik. Gondolatszokások a jellemet építik, kívánságok alkalmat teremtenek a kielégülésre, cselekedetek megváltoztatják a környezetet. Minden élet különleges alkalmakat hoz, és ahogyan az ember ezeket használja, vagy elmulasztja, a spirituális ember Énjéből többet vagy kevesebbet fejez ki. (lásd V. fejezet)

Halálakor a fizikai test kiesik, és a lélek figyelme egy időre az érzelmi síkra összpontosul, és később a mentális világra. Ez alatt az idő alatt lassan feldolgozza az éppen befejezett élet tapasztalatait, amíg újra felhalmozza személyes erőit, olyanféleképpen, mint

télen a mag az erőit, amikor a növény egész élete szunnyad egy apró részecskében.(lásd.IV. fejezet)

Egy ideig az egyén nyugszik, az igazi én újra a szellemi lény. Azután egy új reinkarnációs ciklus kezdődik, hogy többet tanuljon a természet törvényeiről és a szellemi erőkről. Bizonyos keleti tanítások úgy mondják, hogy a lélek azért születik újra, hogy tudatlanságát szétszórja.

Manapság a világban különböző fejlődési fokon lévő emberek élnek, amit lélektani és nevelési szakértők bizonyítják. Az újraszületés teóriája megmagyarázza ezt még akkor is, amikor hangsúlyozza annak fontosságát, hogy mindenki a lehető legjobb alkalmakat kapja önmaga kifejlesztéséhez.

Primitív embereknek szükségük van olyan körülményekre, amik az érzékeket foglalkoztatják, feladatuk, hogy elsajátítsák a kitartó erőfeszítést, valamint a jó ítéletre és felelősségre való képességet másokért. Mezőgazdasági élet a normális számukra és mindazok számára, akikben a bonyolultabb mentális folyamatok még nem ébredtek fel. Az ilyen emberek igen közel élnek az állati tudathoz, gazdag velük született ösztönnel rendelkeznek a természeti jelenségek iránt. A világ népességének majdnem a fele még a fejlődésnek ezen a fokán áll, bár a megoszlás különbözik a különböző országokban és kelet és nyugat közt is. Sok ilyenfajta újraszületés után az érvelés, ellentétben az ösztönös gondolattal, teljesebben kifejlődik, és akkor másféle serkentésre van szüksége. Az ipar és a kereskedelem minden tisztességes formája megfelelő alkalmakat nyújt ezen a fokon a növekedéshez, ez a fokozat erősen látható nyugaton a jelenkorban. Az objektív elme konkrét ügyekkel foglalkozik, serkentve attól a fajta civilizációtól, de valószínűleg túl materialista, amikor nincs inspirált spirituális vezérlés alatt.

Az objektív értelem növekedése után az egyénben és a fajban az elme finomabb erői bontakoznak ki, és a mentális öltözet maga a szellemi ember uralma alá kerül. Az ilyen férfiak és nők, akikben felébredtek a mentális képességek, képesek elvont elveket megérteni, még személyes ügyeket is bizonyos fokú személytelenséggel felbecsülni és az általános irányvonalakból valamit megérteni, amik a nemzeti, vallásos és faji különbségek háttere. Nyilvánvaló ezek azok az emberek, akik a legalkalmasabbak a kormányzásra, a jog gyakorlására, orvosnak és egyéb hivatásra. Az a képességük, hogy a csupán személyesnél szélesebb meglátásuk van, ideális állami tisztviselővé teszi őket.

Minden egyénnek az a hajlama, hogy újra élje, ami már előbb megtörtént, az absztrakt gondolkodás gazdagabb erői és az érvelés tisztább formái rendszeren csak a későbbi években jelennek meg. Kevésbé fejlett emberekben egyáltalán nem jelennek meg. Emberi fajunk egy működő kisebbsége most felébresztette mentális képességeit úgy, hogy van remény egy kevésbé zürzavaros világ elnyerésére.

A növekedés utolsó fokozatán, sok emberi élet után, a szellem uralkodik az egész személyiségen. Akkor az ember emberfelettivé válik és elhagyja az emberi birodalmat, miután megtanulta annak emberi feladatait. Az emberi tudat tökéletesítése az ismételt újra születéseknek az oka a földön. Az emberiség nagy tanítói, mint Gautama Buddha, Sri Krishna, és Jézus Krisztus az ilyen tökéletessé vált emberi lények, valóban idősebb testvéreink. Az ő életmódjuk és azok az erők, amiket használnak, meghaladják jelen felfogóképességüket, bár tanulmányozhatjuk az utat, amin jártak, a szent élet ösvényét, amely az emberi természet tökéletesítéséhez vezet

IV. Halál és alvás

Az emberi újraszületés körforgalmában az életek közti hosszú korszak egy lényeges elem, mert fontos, változásokra és asszimilációra vonatkozó folyamatok folynak le az

újrászületések alatt. Minden nagy vallásnak vannak a halál utáni életre vonatkozó tanításai, bár gyakran elmosódottak, összezavaróak és félreérthetőek.

Minden újrászületési korszak elején, amikor a lélek újra a föld felé irányítja a figyelmét, először anyagot gyűjt a mentális forma számára, az érzelmi életet azután beleszővi ebbe, és végül a fizikai ember is kifejlődik, és lassanként átveszi a születés után az emberi szellem. Halál után ennek a folyamatnak a fordítottja történik. A fizikai öltözetet veti el először, azután az érzelmi élet elfoszlik, utána a mentális, és az emberi szellem visszatér minden ciklus után tiszta állapotába, mint szellemi lény. A személyes öltözékek egymást követő elhullatása alatt a tapasztalatot, amit mindegyik tudathordozó által élvezett az éppen befejezett életben, fokozatosan magáévá teszi, és ez része lesz az Én teljes tapasztalatának.

Közvetlenül a fizikai test halála után többnyire van egy öntudatlan időszak, amely az egyén jellem, tapasztalata és halálneme szerint való. Hogy megértsük a szünet alatt történő változást, szükséges megvizsgálni az emberi tudat viszonyát a fizikai testhez az éber élet alatt.

A földi élet alatt a fizikai test látja el a szellemi embert egy központi fókusszal, amittől a többi személyes öltözék is függ, legintenzívebb tapasztalataikon keresztül. Fiaatalabb lelkekben, akiknek még nincs világos mentalitásuk, ez megadja nekik a különállás é az összefüggés érzését. Az érzelmi test a fizikai testhez van kapcsolva főleg a szimpatikus idegrendszeren, az elme az agyon és a központi idegrendszeren keresztül, és amikor az emberi lény alszik, és tudata már nem működik a fizikai agy sejtjein át, az éltető kapcsolat a lélek és a fizikai forma között mindig megmarad, és ló „lehorgonyzást „ ad a léleknek „alvó” állapotban. Ez szükséges ahhoz, hogy az ember újra fel tudjon ébredni a fizikai világban, a testben való teljes előző tapasztalataival. Amikor ez az éltető kapcsolat megszakad, a fizikai test meghal.

Alvás és halál, hasonlók, és mégis különböznek. Amikor elalszunk, mi szó szerint kisurranunk a fizikai ruhából, és a lelki ruhában (kama - manasz) élünk, élénk képek és zavaros gondolatok világában, amit az álmok elemzése megmutatott. Az álmok tudományos elemzése bebizonyította, hogy az emberek elmosódottan tudatosak maradnak alvás alatt. Tisztánlátó kutatók azt állítják, hogy rendszeren a fizikai testen kívül vannak csak, lehetséges annak, aki alszik, hogy az érzelmi- mentális öltözetet (kama - manas) ugyanolyan módon használja, mint amiben ébren van, de nem valószínű, hogy ugyanolyan ügyesen fog vele bánni. Nem szokott hozzá a gondolattal és érzelemmel közvetlenül bánni, ezért álmai összezavarodottak és elmosódottak, és ha megijed, visszafut az éltető kapcsolaton keresztül, és egyfajta megrázkódtatással felébreszti az agyat.

Amikor a fizikai test meghal, az éltető kapcsolat megszűnik. Azután a halál utáni szünetben a magasabb világok erői, amik felett a legtöbb ember még nem tud uralkodni, fellépnek. Az érzelmi és mentális öltözékek saját természetük szerint igyekeznek elrendeződni, vagyis rétegekként, a legsűrűbb és legellenállóbb anyaggal kívül. A lélek ugyanaz, aki fizikai életében volt, de amikor a személyes anyagok újrendeződése a halál után megtörténik, a figyelem központja szigorúan korlátozva van, minden adott időben a személy csak a legkülső réteg kapcsolatait tudja tapasztalni. Ez azért van, mert elvesztette figyelmének világos irányítását, ami a fizikai agy és érzékek birtoklásával jár, és nem nyert teljes uralmat érzelmei és elméje fölött, amikkel most közvetlen dolga van a halál utáni állapotban.

Az érzelmi természet egy rétegében élni, korlátozza a tapasztalatot, de élesíti a központját. Az eredmény néha fájdalmas. A durva étvágyaknak túl szabadon engedtek a földi élet folyamán, és most éhesek a kielégítésre, de most nincs fizikai eszköze, amellyel módjában állna vágyódását kielégíteni. Valószínűleg azonnal elkezdenek élénk hasonmásokat építeni örömeikről a belső világok rugalmas anyagából, d ezeknek nincs meg az a fizikai tulajdonsága, amely a kívánságát kielégítette. Ilyen tapasztalatokból keletkeztek a poklok

meséi, az ételekkel teli tálak, amik ízletesnek tűnnek, de ízetlenek, képekről, amik eltűnnek, ha hozzányúlunk, stb., amik minden túlvilági mesében előfordulnak.

A halál után a legtöbb ember egy saját készítésű egészen különleges világban ébred fel, ami kedvenc környezetüket tükrözi, vagy azt, amitől leginkább félték. Bár teljesen saját tapasztalatukból ered, saját gondolat-érzés képeikből, az ilyen környezet nagyon valószínűleg tűnhet. A halál utáni minden tapasztalat az egyén saját személyes alkotása, ki azzal találkozik, amit saját értelmi-érzelmi világában épített: kívánságai, félelmei, szerelmei, másokról való gondolatai, tervei, reményei. Így vagy boldognak vagy szenvedőnek fogja magát érezni, attól függően, hogy milyen a vérmérséklete. Halála után minden ember úgy találkozik önmagával, mint amilyennek az éppen elmúlt életében alakította magát, és azzal a teremtéssel kell élnie mindaddig, amíg az az öltözék elkopik. Vagy további érdeklődés hiányában, vagy természetes lebomlás következtében. Ennek a folyamatnak a hossza attól függ, hogy milyen az illető tudása, tisztasága, általános fejlődése.

Nem feltétlen megy át gépiesen minden ember minden megtisztító állapotban, bár a nagy többség ezt teszi. A földön, éber állapotban az ember észleli gondolati és érzelmi reakcióit, és amíg a testben van, az egyéni szellem színvonaláról tudatosan irányítja őket. Az irányítás hatalma megmarad alvás alatt és halál után is, hiszen ez az irányítás, mint szellemi erő, használható akkor is, amikor az ember fizikai testében van, vagy azon kívül. De nehezebb akkor használni, amikor egy jól edzett fizikai test lehullik a halál után. Aki kifejlesztette ezt az erőt, amíg testöltésben van, képes maga körül tekinteni, amikor alszik, valószínűleg láthatja, mi történik a belső világokban, sőt kapcsolatot teremthet az úgynevezett holtakkal. De igazi kapcsolat azokkal, akik odaát vannak, nem mindig könnyű, sok lehetőség van eltevesztett azonosságra vagy önámításra. A tárgyról még szó lesz a VII. fejezetben, ahol a pszichikus képességekről beszélünk.

Minden leírás a túlvilágról, amit a tisztánlátók vagy a hagyomány ad, megegyezik abban, hogy az ember visszavonul a múltból, ami egy boldog korszakban, vagyis a mennyországban végződik. Ez alatt a korszak alatt mindenki azt a mennyországot élvezi, amit ő magában alkotott, mialatt a földön volt. Idealizmus, önzetlen szeretet egy ügy iránt, vagy művészeti alkotás iránti odaadás elnyeri jutalmát örömteli asszimilációban, ami gyakran igen hosszú ideig tart, mert jószág, igazság és szépség időtlenek.

Amikor mindezt a múltból asszimilálta az ember a mennyei állapotban, valamint az egyéni tehetségek és személyes képességek újra szunnyadó állapotban vannak, mint a mag télen, azt mondják, hogy a szellem rövid pillantást vet a múltra és a jövőre, majd újra kifelé fordul az inkarnáció felé, mert érzi létének tökéletlenségét. Még nagyon sokat kell tanulnia, mielőtt a tisztán szellemi világban maradhatna.

V. Karma törvénye

Az említett tanulmányok folyamán a karma szót azoknak a törvényeknek a megjelölésére használtuk, ami által minden cselekedet, érzés és gondolat pontos eredménye végül is visszatér ahhoz az egyénhez, aki először megindította az indító okot. Ennek a törvénynek az emberi tudatra oly mély hatása van a személyes életben, hogy további magyarázatra van szükség.

A fizikában régen ismert az a tény, hogy hatás és ellenhatás egyenlő és ellenkező. A teozófiai tanításban a cselekedet és visszahatás kölcsönös hatását egyetemesnek mondják, mint kifejezése az ellentétes párok egyikének.

Amikor az egy először polarizál és kettővé válik, az ellentétes párok születnek (lásd II. fejezet) és a polaritás, feszültség és kölcsönös hatás az ellentétek között végigfut a természet üres birodalmán, hat az ember környezetének anyagaira, teste sejtjeire, a táplálékra, amit

eszik. Lelki életére is hat, mert kívánság és nemtetszés, éhség, kielégültség és tétlenség kergetik az embert egyik végteltől a másikba. Ez a törvény uralja az összes társadalmi működést, más emberekkel való minden viszonyunkat

Így a karma törvénye az ellentétek annak a hajlamának kifejezése, hogy egymás ellen húznak, és végül egyensúlyba jönnek. Lényegében sem erkölcsös, sem személyes, csak a természet egy módja, beleértve az embert, ahogy viselkedik. A jósága vagy könyörületesség eleme onnan ered, hogy a természet elkerülhetetlenül visszahat az emberi tudat húzására vagy lökésére, fájdalom és öröm által a természet működésére. Ha a reakció fájdalmas, az aki szenved, igyekszik elkerülni a hibát legközelebb. Ha úgy véli, hogy kellemes, ismételni fogja a tapasztalatot és tovább kísérletezik vele, míg végül olyan viselkedést tanulhat, ami maradandó megelégedéséhez vezet.

Amikor az ember képes lesz megérteni, hogyan működik a természet azokban a világokban, amikben ő él, lassanként felül tud emelkedni az ellenkező párokon saját magában. Önuralom (a szellem, ami mint emberi akarat működik), képessé teszi az embert szándékosan választani,

Hogy mit akar, és mit nem akar tenni, így nem kell sodródnia vagy csak úgy általában valamilyen véleményt követnie. A belső látás (buddhi) megvilágítja választását együttérzéssel és a másokkal való egység mély átélésével. Az alkotó képzelő tehetség (manas, finomabb elme) hibák és hibás felfogások ellen tud hatni, és ugyanígy helyzeteket meg alkalmakat tud teremteni. A végső állapot, amit az ember egy múltó pillanatig élvez minden születés előtt, a derűs kiegyensúlyozottság állapota, amiben a bölcsesség segítségével cselekedet és visszahatás egyensúlyban van. Ebben az állapotban a szellem igaz természetében létezik, teljes összhangban.

Egy ilyen tiszta és örömteljes állapot nemcsak nehezen érthető, hanem, hogy őszinték legyünk, nem nagyon vonzó a legtöbb ember számára, hiszen miért térnek vissza pillanatnyi kószoló után az újraszületés ciklusai között az emberi lények újra meg újra a földre. Itt újra találkoznak az ismerős körülményekkel, amiben hatás és visszahatás egymás ellen ütköznek minden pillanatban.

A közönséges életben, amit az ember gondol, visszahat az elme világában, és lassanként megváltoztatja mentális képességeit, nagyobbítva vagy csökkentve őket az adott szituációnak megfelelően, és lassanként megváltoztatva saját érzelmi képességeit is. Ahogy cselekszik, az befolyásolja családját, szomszédjait, és fizikai környezetét. Az utóbbit a legkönnyebb megérteni.

Világos, hogy az emberek többnyire nem tesznek különbséget gondolat és érzés között, és sokan csak érzelmi impulzusok alapján cselekednek, úgy hogy a cselekvéseiket is az érzelmeik színezzik. Ilyen zavarok miatt a hatás és visszahatás törvényének működése elhalványodik, és csak úgy lehet megérteni, ha az elemeit kibogozzuk, és külön tanulmányozzuk.

Emlékezzünk arra a hasznos, általános elvre, hogy az indító ok, amely bármely cselekedetet készítet, határozza meg a színvonalat, amin a visszahatás zöme történni fog.

Például az olyan ember, aki szándékosan keményen dolgozik, hogy pénzt keressen, azért, hogy gyermekeinek jó nevelést adhasson, más karmikus visszahatást fog nyerni, mint az, aki pénzt keres, mert fősvény. A gyermek, aki játékból fémdarabot tesz a vasúti váltóba, elfelejti onnan kivenni, aztán ezzel halálos balesetet okoz, másfajta helyzetbe kerül később, esetleg egy másik életében, mint az a terrorista, aki politikai célzattal kisiklat egy vonatot. Mindegyik esemény bonyolult, és mindegyiknek háromszoros (azonnali és távoli) eredménye lesz, a cselekedet, érzés és gondolat világában. Önzetlenség, kapzsiság, feledékenység és sebezni akarás, tudatlanság és egy ügryhöz való odaadás, mindegyik meghozza a komoly következményét a különböző szereplőknek az impulzus minősége szerint, amely a cselekvés hatás, és visszahatás kerekét forgásba hozta.

Van egy másik hármasszoros osztályozása a karma törvényének, amely hasznos, mert megmutatja, hogy mindenki szabadon építheti jövőjét a törvény működésén belül. Van az érett karma, ami a jelen élet elkerülhetetlen eseményeiben mutatkozik, és a jellem karmája, amely olyan hajlandóságokban mutatkozik meg, amelyek sok élet összegyűlt tapasztalatának a következménye, de lehet rajtuk egyéni kezdeményezés által változtatni ugyanazzal az erővel, amely a múltban életre hívta őket. Harmadszor a karma, amelyet minden pillanatban csinálunk. Ez utóbbiból adódnak a jövő eszményei és jellemei. Az egyik legnagyobb tévedés azt képzelni, hogy minden karma változatlanul rögzítve van. A fenti analízis mutatja, hogy csak az érett karma az a múltból, ami rögzítve van. Életünk minden pillanatában változtatjuk a jellem karmáját és meghatározzuk jövőnket közvetlen reakcióinkkal, és a helyzettel, amiben leljük magunkat.

Az önalkotott karma, ami mindenkire vár a jövőben, gyakran sok életen át vár, mielőtt levetítenék, és teljesen el kellene intézni. Tegyük fel, hogy M megölte X-t haragból vagy féltékenységből. Ez a cselekedet M jellemére kihat, mert az ő természetéből keletkezett. Ezért a felkeltett érzelmek viszonzásától szenved, ugyanazoknak az érzelmeknek a szaporodásától vagy csökkenésétől. Ez a jellem karma és reakció mindig jelen van, minden cselekedet megváltoztatja jóra vagy rosszra a szereplőt, bár szándékos cselekedetnek mélyebb hatása van, mint bármely másinak. M talán nem fog X-szel találkozni életeken át, és lehet, hogy közben jelleme nagyon megváltozik. Ha megjavult, akkor újbóli találkozásukkor önként fogja életét adni, hogy X-t valamilyen veszélytől megmentse. Ha féltékenysége változatlan marad, még újra meg is ölheti X-t kisebb oknál fogva. De mindig megvan a lehetőség, hogy a köztük lévő kapcsolat megjavul, mert mindegyiknek a saját kezében van a javulást helyreállítani, amikor a régi körülmények újra előfordulnak.

Az az elgondolás, hogy minden emberi lény saját sorsának előállítója, a földi jelen és jövő életének megalkotója, csakúgy, mint az életek közti saját mennyországának és poklainak, visszataszít néhány embert, akik a mindent szerető Gondviselés eszméjét ápolják, akihez gyámolításért és védelemért fordulhatnak. Azt mondják, hogy a karma egy kemény tanítás, ami Isten szeretetét tagadja, stb. Igen, az egy kifejezése nemcsak az isteni bölcsességnek, hanem az isteni együttérzésnek is, igazságos és gyengéd módja az embert arra tanítani, hogy ő maga alkotó és isteni. A z embernek ki kell nőnie az isteni törvényről való tudatlanságból. Csak akkor, ha bölcs és együtt érző lett, fogja a világot széppé és boldoggá tenni a körülötte lévők számára. Az alapos gondolkodás azt a meggyőződést fogja kialakítani, hogy csak ha szemtől-szembe kerül állandóan saját természete és magatartása eredményeivel, tudja az ember megismerni a lélektani és szellemi törvényt és az emberi szervezetben rejlő szunnyadó erőket.

A természettudományban jól tudják, hogy bár variációk mindig előfordulhatnak, vannak a magaviseletnek bizonyos alapvető jellemzői vagy törvényei, amelyek minden körülmények között érvényesek. Mert ezekben a törvényekben hinni lehet, azért lehet a modern gépezetet oly pompásan és pontosan megszerkeszteni, vagy magas épületet felépíteni. Így van ez az emberi ügyek egyensúlyának törvényével, vagyis a hatás és visszahatás törvényével, bízhatunk benne, hogy egy bizonyos módon fog működni. Ha valaki megérti a működés módját, aszerint irányíthatja saját életét úgy, hogy saját magaviseletének pontos eredményeivel találkozik egyik életben a másik után, és életek között is, és az ember előtt szépen érthetővé válnak azok a törvények, amelyek az emberi tudat felett uralkodnak. Az ilyen tudat által nemcsak uralma alá hajtja saját személyes jellemvonásait, hanem előhívhat szellemi központjából olyan szunnyadó képességeket, amiről a legtöbb ember még csak nem is álmodik.

Azonfelül, minél mélyebben hatolunk be a karma törvénye működésének tanulmányozásába, annál inkább látjuk mennyire nélkülözhetetlen az emberi növekedés szempontjából. A kezdetleges állapotban például sokat lehet tanulni és szenvedni is a

csoportos tapasztalatból, előnyök is jöhetnek, amiket személyesen még nem érdemeltünk ki. Aztán, miután a csoport egyéni tagjai függetlenné válnak és kitűnnek a tömegből, akkor sokkal kevesebb egyéni hatásuk van a környezetükre. Végül mindenki megtanulja azt is, hogy az élet egy, és mint az egy része, bármely területen érdemeket fejleszt ki, az a társa előnyére is szolgál.

A csoportos vagy szociális karma eszméjét tehát hozzá kell adni a többi eszméhez, amiket felvettem. Nem mindig egyenlően hat, de igyekszik ugyanazt a csoport embert újból és újból összehozni, hogy megkapják a múlt közös cselekedeteinek az eredményeit. Az embereket egymáshoz a személyes szeretet és gyűlölet erős szálai fűzik, de hasonlóképpen osztoznak és ezáltal meg vannak kötve a közös felelősségben is, amit az ő szociális csoportjuk jót vagy gonoszt tett, és kárt vagy előnyt, ami családjuk, üzlettársaik, nemzetük közös cselekedeteiből ered. Azoknak, akik a bajban levőknek azt mondják: Ez az ő karmája, nem tehetünk semmit, az a felelet: lehet, hogy a jelenlevők közvetlen karmája között van valami régi igazságtalanságot vagy szociális sérelmet helyrehozni, amiről az agynak nincs tudomása. A jó törvény így ajánl alkalmat szociális sebek gyógyítására, amik a szó szoros értelemben a régi adósságok igazságos visszafizetését jelentik.

VI. A tökéletesedés ösvénye

A fejlődés terve, ami a teozófiai tanításokban megmutatkozik, nemcsak az emberiség múltjára vonatkozik, hanem a jövőjére is. Előttünk fekszik az emberfeletti birodalom, ahol az emberi gondolkodás és érzés korlátait túlszárnyaljuk. Ebben a birodalomban az ember tudatos egységet ér el az egy Élettel, és ő állandóan arra neveli, bármilyen testeit használja, hogy szabadon együttműködjék az egy akaratával.

A változás az emberi tapasztalatból e nagyon magas létezésbe lassan történik, bár az emberi fejlődés későbbi fázisaiban gyorsabb, mint a korábbiakban. Sokféle fajban és országban, sok, erősen különböző körülmények között történő újjászületésben, az emberi lény fokozatosan megtanulja, hogy ő nemcsak egy fizikai test, még csak nem is egy újjászülető lélek, hanem a forrása és központja a tiszta szellem. Ez a tudás csak hosszú tapasztalatok után jön meg, ami alatt beteljesedést keres mindenfajta tapasztalatban, izgalomban, családi életben, szeretetben, a gazdagság üldözésében, és mások bámulata által, amit hírnévnek neveznek. De végül is elérkezik egy inkarnáció, amelyben az egyén észleli az igazi szellemi természetét, és felfogja, hogy célja és boldogsága az Egy akaratával való együttműködésben rejlik. A felébredés gyakran a kor vallásának köntösében zajlik, bár elősegítheti valamely fájdalmas személyes élmény vagy szenvedés is.

Minden vallás célja, hogy mindig az ember szeme előtt tartsa szellemi természetét és célját, és a szellemi megvilágosodás idejében ezt a feladatot nagyon sikeresen végezte. De amikor valamely korban vallásos vezetők szem elől vesztek vallásuk belső, ezoterikus tanításait, ennek következménye egy általános belemerülés az anyagiasságba, és ez az emberi fejlődést súlyosan hátráltatja. Az emberi lényeknek úgy látszik szükségük van az igazság állandó szemük előtt tartására, különben hajlamosak az irány elvesztésére, és céltalanul szertevándorolnak, megpróbálva békét és boldogságot találni olyan utakon, amik sem a szív békéjéhez, sem az általános jóléthez nem vezetnek.

Ha az ember egyszer felfogta az élet belső célját, valószínűleg azt fogja kérdezni, mit kell tennie, hogy gyorsabban elérhesse. A vallások összehasonlító tanulmánya azt mutatja, hogy a szellemi nevelés módszerei minden vallásban hasonlóak. Jung, a nagy pszichológus vázolta azokat a lépéseket, amelyek által az analízis folyamán az egyén fokozatosan szabaddá vagy önmagát irányítóává válik. Bebizonyítja, hogy ezek a fokozatok azonosak a szent élet korai lépéseivel. Jung gyónásnak nevezi őket, megértésnek, nevelésnek vagy átnevelésnek. A

Hindu megjelölések: megkülönböztetés, szenvedély-nélküliség, a magaviseleten való uralom és felszabadulás. A keresztény misztériumban megtisztulás, megvilágosodás és egyesülés.

(Lábjegyzet: „A mester lábainál” c. könyvben Krishnamurti által a négy fázisra adott magyarázat okkult hagyományon alapult, vallásos gátlások nélkül, és egyike a legteljesebb egyszerű útmutatásoknak, amik jelenleg azok számára léteznek, akik a szellemi éltben akarják magukat edzeni.)

Azt kérdezzük, miért szükséges ez a fegyelem? Nem jobb talán azonnal valamit tenni, hogy másoknak segítsünk? A válasz az, hogy amíg keveset tudunk a tanulmányaink és a kísérleteken keresztül az emberi magatartásról és a fejlődés elveiről, amik irányítják, az emberi jóindulat segítési igyekezete több bajt okozhat, mint jót, és legalábbis valószínű, hogy sok időt és energiát pocsékolunk olyan dolgokra, amik nem alapvetően fontosak. Például az első kíváncsi az igazi okkult nevelésben a tolerancia azokkal szemben, akikkel eltérő nézetek vannak. A széles látókörű gondolat szabadságot engedélyez mindenki számára, és lehetetlenné teszi az üldözést. Szerető szolgálat, más ügyeibe való beavatkozás nélkül, lényeges része az okkult tréningnek.

Az, aki az okkult tanítás gyakorlatát követi gondolatban, cselekedetben és érzésben, amit a tanulmányozók számára vázoltak, lassan, évről-évre, sőt talán életről-életre megtanulja a látszólagos különbséget összhangba hozni az ellentmondások között, úgy, hogy hangsúlyozza a valót és a minden mögött rejlő egységet. Azután meg kell tanulnia az igazság, jószág, szépség kedvéért cselekedni, és nem azért, mert ő ezt vagy azt magának kívánja, vagy változást kíván, vagy fenn akar tartani dolgokat, amik mindig voltak. Megtanul gondolatait uralkodni úgy a meditáció rendszeres gyakorlatán, és a napi feladatokra való koncentráción keresztül. Egyszerűbbé és megelégedettebbé lesz, míg rokonszenvet és megértést nyújt másoknak. Lassanként eltakarítja a ködöt, ami a múltban elméjét és érzését betakarta, és végül látja a valóságnak valami képét, ami örökre bizonyossá teszi abban, hogy az egész világon egyetlen, ami fontos, hogy az Egy könyörületes akarata meglegyen a földön, úgy, mint a mennyben.

Amíg az őszinte tanulmányozó megszerzi ezt a tapasztalatot, az Idősebb testvérek már sok életem át ismerték, azok, akik már régen előtte járnak az ösvényen. Ők a maguk módján segítenek neki, mert neki kell a saját karmájáért szenvedni, amit a múlt tudatlansága és az ebből fakadó hibáival okozott. De vezethetik olyan emberek közé, akiknek segítségre van szüksége, vagy taníthatják őt valamire, vagy bizonyos munka elvégzésére vezetnek, amiből gyakorlatot szerez a következő feladatához. Ezt az időt próbaösvénynek nevezik.

Az Ösvény előrehaladottabb fokozatainak és a nagy beavatásoknak, amik az egyes lépéseket jelzik, leírását most már nyilvánosságra hozták és másutt olvashatók. A magasabb tréning bizonyos fokán lelki és belső képességeket ébresztenek fel benne, mert a belső testek ellenőrzés alatt állnak, és a szellem elég erős az összes tulajdonságokat, képességeket bölcsen használni. Az idősebb testvérek nem tekintik a pszichikus erőket valami szokatlannak, azok a belső testek felébresztett érzékei, csakúgy, mint a fizikai érzékek, hasznosak lehetnek ha megfelelően trenírozzák és edzik őket, de félrevezetnek, ha nem szakszerűen használják őket.

Sokat beszéltek róluk nyilvánosan, és mivel az egyén számára veszélyesek lehetnek, ha túl hamar kifejleszti, vagy rosszra irányítja őket, a következő fejezetben olvashatnak róluk.

Az Idősebb testvérek munkája főleg a belső világokban zajlik. Ők szabadon és teljes tudattal működnek a gondolat, érzélem és az azontúli birodalmakban, megfelelő testekben, amiket munkára edzenek bármilyen szinten, ami szükséges. Tevékenységüknek sok ágazata van, olyanok, amik az ásványi, növényi és állati birodalmak fejlődésével foglalkoznak, valamint a természet elemi erőivel és a föld felszínének áramlataival. Továbbá vannak osztályok, amik az emberi tevékenységgel foglalkoznak, ahol az emberi fejlődésnek hasznos segítség adható. Igen sok hasznos és láthatatlan segítséget adnak nemzeti és nemzetközi kormányoknak, a nevelési munkának, művészetnek és tudománynak, társadalmi és ipari

kísérleteknek. Továbbá irányítják a láthatatlan lények rezgéseit, akik a szerencsétleneket, az újonnan elhaltakat és azokat segítik, akik rövidesen meg fognak halni. Vannak sokan, akik a Karma Urai irányítása alatt dolgoznak, azok hatalmas lények, akiknek gondjára van bízva a Jó Törvény végrehajtása. Vakságunkban azt hisszük, hogy magunkra vagyunk hagyva valamely kérdés elintézésében, holott egész idő alatt a dolgozók rezgései ott vannak.

**Az angyalok megtartják ősi helyüket
Csak egy követ fordítanak és megmozdítják szárnyukat!
Ti vagytok elidegenült arcotokkal
Akik nem látjátok a sokszínű pompát.**

Francis Thompson

Mindez, amit említettünk, és a munka sok más iránya az emberfeletti lények egy csoportjának irányítása alatt vannak, akiket a Világ belső Kormányának nevezünk, vagy néha a Nagy Fehér Páholynak, vagy Hierarchiának. Ennek a Belső Kormánynak a Fejét a Világ Urának nevezik. A csoport szervezete hierarchikus, tisztán érdemre alapul, a legbölcsebbnek van a legnagyobb felelőssége. Egy misztikus tény és gyakorlat is, hogy csak egy akarat van a hierarchiában. Mindegyik tagja elismeri, és többé- kevésbé megérti az egyetemes törvényeket, és mindegyik csupán azért létezik, hogy az Egynek az akaratát véghezvigye, akinek a képviselője a mi földünkön a Világ Ura.

Az utolsó emberi beavatás után az ember továbbhalad az emberfeletti birodalomba, ahol már nincs szüksége, és joga van elhagyni ezt a világot, ha a kozmoszban másutt kíván szolgálni. Van élet a miénken kívül más világokban is, és örömteljes szolgálatot lehet végezni bármelyikkel kapcsolatban. Azok, akik a földünkhöz közel maradnak, gyakran megtartják fizikai testüket, bár szükségképpen bizonyos különleges körülmények között, őket Mestereknek nevezzük. Közülük néhányan az emberiségért végzett munkájuk részeként tanítványok nevelését vállalják.

VII. Pszichikus tapasztalat és spirituális erők

A teozófiai életszemlélet kitűnő háttérrel nyújt a pszichikai és a normális feletti tapasztalatokra, mert megmagyarázza a különös képességeket és a környezetet, amiben történnek.

A pszichikus tapasztalat színhelyei a belső és láthatatlan világok, ezeket térbelinek tekintjük, a bennük lévő tárgyaknak anyagi formájuk van, három dimenzióban léteznek. De a finom világok anyaga igen eltérően viselkedik a fizikai anyagtól, sokkal kevésbé összetapadó, viszont jobban reagál az emberi behatásokra, mint a súlyosabb fizikai anyag.

Azok, akik pszichikai kapcsolatot tapasztalnak, lényegükben ugyanolyan természetűek, mint mások, mind szellemi lények, akik a belső színvonalak finomabb anyagából épített öltözéket használnak és a fizikai testet is. Azonfelül mindenkinek vannak a finomabb öltözékben csírázó észlelő és cselekvő szervei. Ha ezek kifejlődnek, megfoghatja, ízelelheti, szagolhatja, járka és megfigyelheti, mi történik a világokban, ha és amikor megszerzi a szükséges ügyességet. Így elég természetes, hogy sok embernek időnként olyan tapasztalatai voltak, amik eltérnek azokétól, akik teljesen a fizikai érzékszervektől függenek.

Az ilyen pszichikai tapasztalatok, amik nagyon széles területre terjednek ki, és az eszközök, amik a belső észleléseket az ébrenlét tudatához kapcsolják, a tanulmányok

bonyolult tárgyát képezik. Itt mi az alapvető elvekkel foglalkozunk, mivel ezek, mint háttér hasznosak a részletesebb kutatásokhoz.

Sok pszichikai jelenség megértésének kulcsa az éteri anyag minőségében és működésében rejlik, a sűrű fizikai formák finom hasonmásaiban. Az éteri szinten nevezik a fizikai anyag négy finom osztályát, amik rendszeren össze vannak kapcsolódva és keveredve fizikai szilárd, folyékony és gáznemű anyaggal.

Az emberi fizikai test éteri anyaga finoman bele és ki van szöve minden sejtbe és szervbe. Éltető rakományt visz magával, tevékeny hálózatot alkot, ami életerőt terjeszt el az egész testben. Ez a hálózat olyan finom, hogy felel a belső világbeli változásokra, visszatükrözi a gondolat és érzés körülményeit, és hozzákapcsolja ezeket az agyhoz és az idegrendszerhez, és bizonyos központokhoz, amiket chakráknak neveznek, amelyek a vezeték nélküli mirigyekhez közel találhatóak.

A tapasztalat minden síkjának hét alosztálya van. A fizikai sík szilárd, folyékony, gáznemű és éter, 4,3,2,1 az étert atomi éternek hívják, ez a legfinomabb fajtája a fizikai anyagnak. A mostani tudósok valószínűleg a negyedik alosztály anyagát nevezik így, ami az élő fizikai formába beárad, és körülötte van, és amiben a test bio-kémiai tevékenységei lefolynak. Az éltető test teljes leírását a hét alosztály adja.

Így az ember éterteste vagy éltető teste hídként működik a láthatatlan öltözékek és a külső, látható fizikai test közt.

Minden emberi lényben a körülötte lévő éterikus mező, az ő éltető teste laza lehet vagy szorosan kötött, finom vagy durva az egyén típusától és attól az anyagtól függően, amit magához vonz.

Azonban van a legfinomabb (1. számú éter) fizikai anyag hártálya, ami automatikusan kizárja az összes objektív behatásokat a pszichikai világokból, az éber tudatból, bár szubjektív anyagot átenged.

Ez azt jelenti, hogy kizár pszichikai víziókat és benyomásokat, amit kívülről kap, de megengedi saját érzelmeinek és gondolatainak, hogy bevésődjenek az agyban. Amint az egyén fejlődik, az éterfátyol erősödik. Ez az oka, hogy pszichikus gyermekek gyakran kinőnek e tehetségükből pubertás korban, és primitív népek inkább pszichikusak, mint azok a fajok, amikben a kritikus elme erős fejlődésre van serkentve.

Mielőtt az éteri fátyol teljesen kialakul, sokan természetes vagy akaratlan pszichikusok, akik gépiesen tükrözik a lelki kapcsolatokat, amikkel belső testeik körül vannak véve. Nem szeretik, ha tapasztalataikról kérdezik őket, mert a kritikus vizsgálat szétszakítja azokat. Az ilyen személyek érzékenyek a légkörre, és könnyen eshetnek össze nem függő állapotokba, fél-transzba stb.

Hasonló állapotok jöhetnek létre az éteri fátyol sérülésétől, még ha valaki erős alkatú is. Ez előfordulhat bizonyos vegyszerek bevétele után, kimerültségtől, hipnózis, vagy a modern sokkterápia miatt. Az éterfátyol sebesülését nagyon gondosan kell kezelni, főleg nyugalommal és helyes mentális gyakorlatokkal. Következésményei könnyen összetéveszthetők az örültség bizonyos fajtáival.

Primitív népeknél, és amikor a gyerekek újra keresztülmennek a fejlődés kezdetleges állapotain, és amikor szenzitív embereknek szoros lelki kapcsolatuk van a természettel, azokkal akiket szeretnek, vagy közeli hozzátartozóikkal. De nem minden gyermeknek vannak lelki kapcsolataik a környezettel, és akiknek van, azok hajlamosak az iskola normális mentális fegyelme miatt kínlódní. Ugyanilyen módon a primitív ember el szokta veszíteni az akaratán kívüli pszichikus képességeit, amint ismételt életek után mentális teste erősödik, és az egyéniség növekvő érzése megerősíti a mentális anyag elszigetelő fátylát.

A fátyol, és más okok miatt a legtöbb ember a belső világokban magába van fordulva, és mit sem tud, kivéve azt, ami a saját finomabb testükben történik. Pszichológusok azt mondanák, hogy ők a saját szubjektív tapasztalataikkal foglalkoznak. De amikor az érzéseket

és gondolatokat a szellemi emberek irányítani tudják, és lassan személytelenné teszik, a figyelmük el kezd kifelé fordulni a belső szinteken. Az egyén akkor felébred a belső világokban, és objektív tényként láthatja az eseményeket. Ez ahhoz hasonló folyamat azokban a világokban, mint mikor a kisbaba először megtanulja megkülönböztetni saját ujjait azoktól a tárgyaktól, amiket velük megfoghat.

Az emberek nagyon tevékenyek tudnak lenni a belső világokban, különösen éjszaka, anélkül, hogy ébren emlékeznének rá. Amikor bármiféle belső élményt át tud hozni a fizikai agyába, akkor azt mondják róla, hogy pszichikus, vagy pszichikai tapasztalatai vannak.

Bár a pszichikus erők önkéntelen fajtái hajlamosak eltűnni, amint az értelem kifejlődik, meghatározott gyakorlatokkal tudatos és szándékolt erőket lehet kifejleszteni, amik az éterfátyol bizonyos területeit érzékennyé teszik, és így lehetővé teszik a belső világokból érkező befolyásoknak, hogy az éber tudatban nyomot hagyjanak. Ennek a technikája a normális folyamatot siettetni, mert a távoli jövőben az egész emberiségtől elvárják, hogy tudatosan és teljes irányítással használja finomabb öltözékeit. Először a gondolat és érzés tetteit kell a szellemi ember uralma alá vonni úgy, hogy gondolat és érzés simán együttműködjenek. Amikor a személyes élet így összhangba jön és együttműködik, akkor lehet biztonságosan újra nyitni az ajtót a finomabb és a fizikai világ között. Az egyént akkor védi az az uralom, amit létesített saját természete felett, kiválaszthatja, mit kíván „látni” vagy beengedni tapasztalatai közé és elfordul a nem kívánatosról.

A múltban sok embert megtanítottak áttörni az éterfátyolt, mielőtt igazán készek lettek volna rá. Időről, időre a népi vallások templomaiban mindenféle pszichizmusra tanítottak, amelyek közül némelyik jó volt, mások határozottan károsak. Lelkiismeretlen papok néha kizsákmányolták a pszichikus képességekkel rendelkező gyermekeket, csaló célokra és médiumnak használták őket. Még a legjobb templomokban is, ahol a látnokokat és látnoknőket gondosan őrizték, azért, hogy a helyi istenség hangját hallgassák, gyakran olyasmit gyakoroltak, ami túlságosan meglazította saját éterburkukat. A látnok normális fejlődése abban az időben az összes öltözék feletti erősebb és pontosabb ellenőrzést igényelte volna. Ehelyett az ellenőrzést meglazították, és ennek eredménye a későbbi életekben egy rosszul alárendelt étertest és alkalmatlankodó pszichikai érzékenység lett.

Napjainkban mindenféle pszichikus ember létezik. A természetes gyermek-típus, a transz-médium, aki képes leadni éteranyagot a transz jelenségek számára, azok, akik mindenféle fajtáját előadják az automatikus írásnak, asztaltáncoltatásnak és a többinek, továbbá sok tudatos, pszichikus többé - kevésbé gyakorlott tisztánlátás és hallás, és általános pszichikus észlelés képessége.

Egyik vagy másik adományuk lehet mentális fejlettség nélkül. Soknak a mentális képessége messze a normális alatt marad, de vannak szokatlanul intelligensek is.

A tudatos tisztánlátást és hallást érdemes és hasznos lehet összehasonlítani a fizikai érzékszervek észlelésével. Benyomások, amiket a szemekhez, fülekre ma tesznek, fizikai tárgyak mind eljutnak az agyba, és onnan a mentális tudatba. A mentális tudatban és nem az agyban magyarázzák és építik fel képekké azokat a formákat és képeket, amiket emlékeknek, terveknek és eszméknek nevezünk. Az elme tele van ilyen gondolatformákkal, így egy kultúrált nyugati személy értelmi teste nagyon személyes és egyedi dolog. Az emberek hajlamosak arra, hogy saját tulajdon világaik legyenek, amelyek mindegyikét személyes gondolataikból és személyes asszociációikból építenek fel. Ezért oly meddők és eredménytelenek a viták. A legtöbb vitában állandóan félreértések keletkeznek, mert az egyik ember elméjében fellépő automatikus visszahatások és asszociációk teljesen eltérnek a csoport bármelyik tagjának elméjében fellépő automatikus válaszoktól.

A fentiek vonatkoznak a pszichikus észlelésre és közlésre is. A tisztánlátó egyén, aki saját testeiből néz ki, és észleli a pszichikai világot maga körül, és azok közül is, akik nem tudnak úgy látni, mint ő, benyomásokat hoz át az éber tudatába. De a saját értelemtestét kell

használnia, hogy a benyomásokat osztályozza, ugyanakkor az értelem test tele van saját eszmékkel és asszociációkkal, semmiképpen nem előítélet mentes, vagy tökéletesen pontos az ítéleteikben. Természetesen félreértheti lelki kapcsolatait, és helytelenül ítélheti meg azt, amit lát, éppúgy, mint a fizikai szinten. Egy pszichikus például, könnyen félreérthet egy gondolatformát, amit valakiről összpontosított gondolatból készített, azt hiheti, hogy az illető lelki hasonmása. Vagy nehézségei támadhatnak egy gyorsan mozgó tárgyat pontosan felismerni, és helyesen nevének nevezni.

Mindezen problémák és buktatók ellenére az önkéntes és tudatos pszichikus észlelés nagy szolgálatára lehet az emberiségnek. Meg kell különböztetni az olyan pszichikus gondolatoktól, amik arra hajlanak, hogy túl korán meglazítsák a védő éter fátylat, és ezt a pszichikus embert a láthatatlan jövő túl nagy nyomásnak tegye ki. Másrészt meg kell különböztetni azokat, akik egy egészséges és önkritikával használt módon bánnak a normálisnál magasabb képességgel.

Az olyan személy részére, aki képes pszichikai érzékenységét az utóbbi módon használni és hajlandó edzeni magát, mint művész gyakorol, hogy kifejlessze technikáját, a társadalmi hasznosság és kutatás nagy terei nyílnak. A régi Atlantisz és Egyiptom legjobb idejében és valószínűleg sok más országban is gyakorlott látnokokat használtak diagnosztizálásra és gyógyításra, vízkutatásra és a mezőgazdaság segítésére, a bűn megtalálására és számos más módon. Modern példákat adnak hasonló munkáról az idézett könyvek.

A normálistól eltérő észlelés létezése most már annyira ismert, hogy számos egyetem Európában és Amerikában a tanszékeket a normálison túli észlelés tanulmányozásának szenteli. Van egy technikai szótárunk, amely pontosan meghatározza a kifejezéseket.

Spirituális képességek vagy erők nagyon különböznek a pszichikustól. A szellemi erők természetesen bontakoznak ki, amint a jelölt gyakorolja a szellemi életben való élest, és alárendeli személyes öltözékeit az Én életnek azáltal, hogy ápolja bennük a személytelenség és önuralom szokásait. Amint az akaratot felhívja, hogy tisztítsa meg és egyszerűsítse a személyes szokásokat, az önmagában egy erővé válik, képes erőt és védelmet adni azoknak, akik rászorulnak. Amint az elme jobban igyekszik megérteni a természet rejtett törvényeit, és ezek szerint a törvények szerint éli az életét, a természetet engedelmesség által győzi le, és a jelölt azt tapasztalja, hogy csodákat tud tenni, vagyis természetfeletti eredményeket tud elérni a természet törvényeinek kivételes tudásával. Az ilyen szellemi erők óriási hatékonysága a mindent felölelő étellel való egységből ered. Akik az egy Élettel összhangban élnek, azok használhatják az erőit is.

Spirituális Idősebb Testvéreink kivételes teljesítményeiket ritkán mutatják meg, bár némely jelenség engedélyezett volt a 19. század közepén, ezek közül néhány a Teozófiai Társulat alapításával volt kapcsolatban. Ez azért volt megengedve abban az időben, hogy leverjék a materializmust és a természet tudományban elismert jelenségeinél mélyebb törvényekre hívják fel a figyelmet.

Azok, akik a birtokukban lévő különleges erőket fitogtatják, hogy magukra vonják a figyelmet, vagy hogy pénzt keressenek, azok nagyon veszélyes úton járnak. Az igazi Bölcsesség mesterei sohasem használják ilyen képességeiket személyes előnyök elérésére, vagy reklámnak: az ő bölcsességüket, erejüket és szellemi képességüket csak a világ javára és szolgálatára használják.

VIII. Gondolaterő

Sokan, akiket vonz az ősi tanítások nagyszerűsége, tovább kívánnák tanulmányozni, de ugyanakkor még nem készek magukra venni a tökéletesség ösvényének kemény és tüzetes

fegyelmét. Az ilyen embereknek hasznos következő lépés lehet a gondolkodáson való uralkodás tanulmánya és rendszeres gyakorlása. A gondolat ellenőrzés fejlesztése az embert boldogabbá és hathatósabbá teszi saját életében, és segíthet neki okosabban segíteni másokon.

Logikus következtetéshez vezetve fontos kezdő lépéssé válik az igazi Ösvényen, így mindenképpen kívánatos.

Az ősi tanítások szerint a világegyetemet először az az erő formálta, amit mi mint gondolat ismerünk. Az Isteni elme tartalmazza az összes őstípust, a fejlődés nagy mintáit, az összes birodalom és forma számára, és az isteni elme szintjéről azok a minták befolyásolják az egész naprendszer fejlődését. A mindennapi életben jól ismerjük egy terv vagy minta értékét. Világos, hogy semmit sem alkotnak tudatosan, csak akkor, ha egy tervet megnéz az elme, ez éppúgy vonatkozik egy főzési receptre vagy egy épület terveire. Ugyanúgy jellemző az emberi tudatra, mint az isteni elmére, hogy tervez, egy mintát alkot előre, és azután létrehozza annak a mintának a tükrözését a földre úgy, hogy beilleszti az elérhető legalkalmasabb fizikai anyagot. Ez egy olyan tudatos teremtő cselekvés, amiben az ember „teremtője képében” működik. A gondolat tehát egyike a természet alapvető erőinek, és gondolatminták és áramlatok vannak mindenfelé. De a gondolat egy emberi erő is, amit egyéni emberi lények irányíthatnak saját élményükre és egymás segítésére vagy akadályozására.

Ez a tanítás nem a Teozófiai Társulat kizárólagos tulajdona. A 19. század elején nagy volt az érdeklődés a keleti iratok iránt, amik hangsúlyozzák az Isten teremtő erejét. Csoportok és egyének vitakoztak az elme alkotó ereje felett. Az Egyesült Államokban Emerson és egy csoport, aki magát Transzcendentalistáknak nevezte, széles körben terjesztette a keleti filozófia eszméit és hozzájuk hasonló forrásokból keletkezett az Unity- mozgalom, és a magasabb Gondolat társaság. Bakcz Eddy, az egészség és a gondolat kapcsolata iránt érdeklődött, és mint a Christián Science mozgalom alapítója, nyilvánosságra hozta, a helyes gondolkodás teremtő erejét. Manapság számtalan gyakorlati lélektani klub és hasonló szervezetek vallják ugyanazokat az eszméket: hogy az ember képes uralkodni az egészségén, vérmérsékletén és körülményein a gondolat ellenőrzésén és az autoszugesztión keresztül.

Az ilyen csoportok és a teozófiai mozgalom tanítása és gyakorlata az, hogy az előbbieket hangsúlyozzák a siker fontosságát, nagy fizetések kérését, stb., és embereket háborítanak fel azzal, hogy gondolaterejüket kívánságaik elérésére használják. A teozófiai „technika” viszont arra az eszmére alapszik, hogy mi még eléggé tudatlanok vagyunk abban, hogy mi a igazán jó a számunkra az életünkben, és először arra kell használni az emberi gondolat szunnyadó erőit, hogy az elmét eddük azért, hogy meg tudjuk különböztetni, hogy mi az értékes, és mi a nem értékes.

A karma törvénye megmagyarázza, miként felelős mindenki saját jelleméért, szokásaiért és környezetéért, ezek saját elmúlt cselekedetei, gondolatai és érzelmei következményeként jöttek létre. Ha ez így van, akkor a legtöbb ember azonnal kezd saját sorsán javítani, valamint a teozófiai tanításokban hangsúlyozva van a jellem okozati hatása is. Ami az ember, az hozza neki végül is az örömet, a bánatot, az alkalmat és a gátlást is. Javíthat elvárásain autoszugesztio által, még vagyont is nyerhet, ha érdekli őt, fontos személylé válhat, ha mások jó véleményét keresi, de ezek csak egy életre szólnak, és a bölcs ember hamar megtanulja, hogy egyéb dolgoknak maradandóbb értéke van, és mélyebb megelégedést hoznak. Egészség és jólét, ami belső harmóniából ered, állhatatos és fennmaradó állandó figyelem nélkül is.

Ha az ember a nagy gondolaterőt tudatosan akarja használni, hogyan kezdjen hozzá? E tárgykörben sok, különböző könyvet találhatunk. Itt csak e technika körvonalait adhatjuk. Ezt többnyire négy fokozatra osztják, bár némely könyv hármát, mások ötöt vagy hetet adnak meg.

1. Először fontos tudatában lenni annak, hogy az ember gondolata tényleg működik. Ez azt jelenti, hogy megfigyeljük magunkat, és vonjuk kérdőre megszokott reakcióinkat, és hívjuk ki új tapasztalatokat, azután legyünk a lehető legőszintébbek magunkkal szemben a kísérlet eredményeit illetően. Különösen fontos a személyes érzéseknek a gondolatunkra és másokra való hatása, mert a gondolat és az érzés szeretnek összekapcsolódni és a személyes gondolatot gyakran befolyásolják olyan érzelmek, amelyek ritkán személytelenek vagy pontosak. Sok ajánlatot találunk az irodalomban arról, hogyan végezzük ezt a vizsgálatot. Egy kis bátorság kell hozzá, sőt néha elég sok, nem csak a kísérlethez, hanem leginkább őszintén szembenézni az eredménnyel és azzal, hogy egy másik kívánt tulajdonság hiányzik, amelynek hiánya akadályozza az illető ember boldogságát és hasznosságát más emberek számára. Ez a fázis a terep megtisztításának felel meg, és annak, hogy meglássuk, mit akadályozunk meg kifejlődni, és mi hiányzik leginkább. Nagyon fájdalmas lehet, de lényeges. Új épületet nem lehet biztonságosan elkezdni építeni, amíg az alapokat meg nem vizsgálták. Az alapok maguk is rászorulhatnak az újra építésre.

2. Keressünk ki valamely hiányzó, ám szemmel nem látható tulajdonságot, és kezdjük el azt belülről kultiválni napi gyakorlattal. A választás nem mindig könnyű. Egy kevés jó bármely erény fejlesztéséből ered, de hatásosabb egy olyat ápolni, ami egyenesen szembe hat nem kívánt tulajdonságokkal. A féltékenység ellentéte valószínűleg az én elfelejtése, bár van, aki bátorságot próbálna. Ha valaki az életét félti, vagy váratlan dolgoktól fél, és emiatt ideges a viselkedése, akkor mély lélegzés és megerősítő imádságok ajánlatosak, amelyekben Isten szépsége és jósága van gyakran említve, de ha a félelem okát nem ismerik fel, ilyen megerősítések csak egy hamis homlokzatot hoznak létre, ami nyomás alatt összetörik. Azt mondják, hogy állandó meditáció a testvéri szeretetről, valamint a jóakarát állandó kifejezése minden vonatkozásban kiűzi a félelmet. Az igyekezet bizonyára segíteni fog. Ha a jóindulat vagy a türelem hiányzik, ott is érdekes lesz azt a tulajdonságot kikeresni, ami abban a bizonyos esetben aláaknázza a hajlamot, amit kívánunk kiküszöbölni.

3. A harmadik fázis kettős, tanulmányból vagy meditációból áll, és azzal együtt napi gyakorlása azoknak a tulajdonságoknak, ami felett az ember medítál. A tankönyvek az ajánlatok sorozatát adják, hogyan kell az elmében a mindennapi meditáció során világos és vonzó képet alkotni a kívánt erényről.

Ez egy progresszív fázis és egyben vizsga is, vagyis, hogy az egyénnek sikerül-e a gondolatain uralkodnia. Sokan egy kis idő múlva abbahagyják az igyekezetet, mert nem látnak azonnali eredményeket. Akik kitartanak, azt tapasztalják, hogy azok a korábbi erőfeszítések, amelyek a másképp éleést célozzák, nagyon elbátortalanítanak, mert ugyan néha jön egy gyors reakció, amely bátorságot ad, utána a régi nehézségek rosszabbak, mint valaha. Ez igazán jó jel, azt mutatja, hogy a hiba most tudatossá vált, bár még nincs legyőzve. További kitartással bekövetkezik a javulás, néha elnyerjük az uralmat a régi szokás felett, bár még hosszú ideig előfordulnak botlások.

Még később, bár a régi szokás fennállhat még, de fokozatosan gyengül, és más gondolatok és érzelmek foglalják el a helyét. Mélyen gyökerező szokások, mint megerősített félelem, nagyon bíraskodó gondolat, és a túlérzékenység bizonyos fajtája, valószínűleg nem lesz eltörölhető az életben. Talán sok életen keresztül a személy természetébe lettek beágyazva, és csodálatos, hogy olyan hamar meg lehet változtatni őket, vagy hogy egyáltalán lehetséges rajtuk változtatni. Meg kell azzal elégedni, hogy lassanként hagyjuk kihalni őket, anélkül, hogy az ellenkező irányban abbahagynánk az erőfeszítéseket. Állandó igyekezet a gondolat és a magatartás új útjain végül szabadságot hoz. A lényeg a teljesítés és kitartás magas színvonala, és az utóbbit könnyebb fenntartani, ha megértjük az alapját képező teóriát.

4. Egy felépítő eszmének a mindennapi gyakorlása a meditáció. A meditáció először azzal változtatja meg a jellemet, hogy megnyugtatja és állhatatossá teszi az elmét. De aztán fokozatosan megváltoztatja az egész személyes természet rezgési alaphangját, mert

nagyobb nyugalmat és egyensúlyt hoz neki is. Az elme megnyugtatójának különböző módszerei ajánlottak. A cél az, hogy kiküszöböljük a külső események által okozott változó képeket úgy, hogy az elme az akaratunk segítségével lecsendesedjen, és fogékonyra váljon mint egy sima felületű tükör a belső világ, az eszmény, az igaz és szép számára. Ha gondolatban igaz és teremtő eszmékkel foglalkozunk, igyekszünk elmélkedni felettük, és kifejezni őket a napi gyakorlatban, az életben művésszé válhatunk, vagyis olyan egyénné, aki a mindennapi életben is kifejez valamit a szépségből és a valóságból.

Ebben is rejlik veszély, mint minden más különleges munkára irányuló edzési módszerben. A legnagyobb a mesterkéltég veszélye, vagyis az ember csak a felületes képét alkotja meg annak, ami szeretne lenni, de nem éli azt a gyakorlatban. És itt van az a veszély is, hogy az embert csak önmaga érdekli, hogy mind több gondolatát használja saját maga érdekében, ahelyett, hogy másokat szolgálna vele. A következő fő okai vannak annak, hogy az ember miért nem sikeres önmaga alapos megváltoztatásában, és miért nem lel örömet az ilyen gyakorlatban:

- a) kudarc a gyakorlatok folytatásában, miután az első érdeklődés alább hagyott
- b) az egyszerű és szükséges technika alábecsülése.

Pl.: talán nincs elég világos felépítő cél, vagyis az erőfeszítésnek hiányzik a hajtóereje, vagy a napi gondolat kiválasztása komolytalan és alkalmatlan. A jellem nem fog nagyon megváltozni, például ha rózsákon meditálunk, bármilyen szép mentális képeket építünk is róla. Az álhatatlan természetű személy, aki bátorságon meditál és nem a becsületességen, egy kissé bátrabbá válik ugyan, de nem szűnik meg álhatatlan lenni.

A fenti egy nagyon fontos ténynek a vázlata. Csak felhívja a figyelmet a hasznos tanulmány és gyakorlat egy irányára. Érdemes a tudatos gondolatellenőrzést fejleszteni, azért, hogy az ember jellemét fejlessze, és jobbra változtassa mindazokkal együtt, amit ez magába foglal. Amikor kifejlesztettünk egy kis megkülönböztetést, az erőt betegek gyógyítására, gyengék és üldözöttek védelmére használhatjuk. Végül pedig, a gondolatokon való uralkodás világosabban tükrözi az isteni elme mintát, és így közelebb hozza ezeket a világhoz. Először is legyünk tudatában a jelen gondolatszokásaival, majd próbáljuk meg az elmét megnyugtítani és belülről irányítani. Ahelyett, hogy személyes torzított képeket csinálnánk a természetről és az emberi életről, ha az elme megtisztul, helyes viszonylatokat lehet érzékelni és a világos érzékelés hatalmát mások segítésére lehet használni.

IX. A Teozófiai Társulat és munkája

Úgy mondják, hogy a Világ belső Kormányja az elmúlt ötszáz évben, minden század vége felé, egyéneket vagy különleges csoportokat küldött az újjászületésbe, hogy terjesszék azokat a tanításokat, amik a fejlődési rend számára a legszükségesebbek abban a különös korban. Ha visszatekintünk, felismerhetjük ezeket a mozgalmakat, az alkímisták és a rózsakeresztesek tanításai a 15. században, a reneszánsz a 16. században, a tudományos serkentések, amik megváltoztatták a tudományos álláspontot a 17. században, filozófiai humanizmus a 18., és a keleti filozófiák iránti érdeklődés növekedése a 19. században, ami a Teozófiai Társulat alapításával tetőzött. Ezeket a mozgalmakat tervezettnek és nem véletlennek tekinthetjük, mindegyik egy bizonyos korban szerepet játszott az emberi tudat fejlődésében, és a Hierarchy egy vagy több tagjának az irányítása alatt áll. A szándék a legutolsó mozgalom, vagyis a Teozófiai Társulat mögött az volt, hogy a világban uralkodó materialista gondolkodás irányzatát ellensúlyozza. Ezt úgy akarták elérni, hogy összevontak egy csoport embert az ősi bölcsesség tanulmányozására. Nekik meg kellett vizsgálni a természet belső törvényeit, és amit tanultak a mindennapi életben alkalmazni, azt

bizonyítékként adták a Nyugatnak a láthatatlan világ valóságáról. Egy ilyen csoport elkerülhetetlenül bizonyítja az ember spirituális természetét, mint egy mindent magába foglaló emberi testvériség alapját. Egy másik célja az volt, hogy ez a csoport használja a tanulmányozás összehasonlító módszerét (amit addig nagyon kevésbé ismertek el) azért, hogy a vallások, filozófiák, tudományok tanításait, valamint a fajok mítoszait és szokásait megszítálja, és úgy mutassa be, mint egy nagy egész különböző aspektusait. Az összehasonlító tanulmányozás szükségessé teszi az elmében a magasabb és finomabb elem használatát. A magasabb elem inkább összevető és egyesítő, az analitikus elme inkább érvelő, amit általában az objektív gondolkozásnál használnak.

Így a 19. század végén az ember magasabb gondolkodását kellett fejleszteni, mert a ciklusos törvény az emberi tudatban nagy változást hozott, és nemsokára egy új fajtípust is ki fog fejleszteni. Ketten a mesterek közül, akiket mint Morya és Koot Hoomi Mestert ismernek, barátok és munkatársak voltak hosszú életeken át, ők lettek megbízva egy új embertípus kifejlesztésével, amit egy új gyökérfajnak neveztek.

Az emberi faj a glóbuszunkon öt ilyen gyökérfajt fejlesztett ki. Kettőből semmilyen bizonyíték nem maradt, a használt testek kevésbé voltak szilárdak, mint amit ma használunk, és nem hagytak nyomot. A harmadik, a lemúriai gyökérfaj tagjainak nagy erős testük, és fekete bőrük volt. Ennek a néger fajok a maradványai. A negyedik gyökérfaj, az Atlanti, sárga, vörös vagy barna testű. Szám szerint még mindig az emberiség legnagyobb részét alkotja.

Az ötödik gyökérfaj, a fehér, éppen most éri el befolyásának a tetőpontját, és még nagy teljesítmények vannak előtte. A hatodik egy új típus, amely kezd a világon elszórtan megjelenni, a világ különböző részein. Tagjai szókék, egymástól távoluló szemekkel, személytelen és idealista életszemlélettel.

Részint a fenti okból, másrészt, mert edzési területet készítenek az új faj típusának, ez a két Mester magára vette azt a nehéz felelősséget, hogy nyugton egy társaságot alapítson, ami nyilvánvalóan kihirdesse az eddig Egyiptomban, Görögországban és másutt a misztérium iskolákban adott, eddig rejtett tanításait az Isteni bölcsességnek, ez a teozófia.

E célból a Mesterek számos hű tanítványa már újjászületett, köztük Blavatskyné, és H.S. Olcott. Blavatskynét Tibetbe küldték, és gondosan előkészítették, azután nyugatra vezették, hogy találkozzon Olcott ezredessel, akivel előző életükben ugyanazon Mesterek alatt dolgozott. Ők ketten az USA-ban találkoztak, spirituális jelenségek megvizsgálása közben, (látszólag véletlenül) amik akkor kábulatba ejtették a világot. Ebben az ügyben együtt dolgoztak, majd 1875. november 17-én megalakították New-Yorkban a Teozófiai Társulatot.

Blavatskyné egy nagyon előkelő orosz hölgy volt, az élete kalandokkal és utazásokkal tele, Olcott ezredes ügyvéd és író volt, az amerikai hadseregből vonult vissza, ahol a kormányának tudósítói munkát végzett. A társaság székhelyét az első tíz év végén, áthelyezték Bombayba, itt megvették a mai székhely egy részét az Adyar folyó torkolatánál a Bengáli öbölben. Előadásokat tartottak, kezdeményeztek egy társulati folyóiratot (Theosophist), könyveket írtak és utaztak a világban. Felébresztették az érdeklődést a természet rejtett törvényei iránt, az összehasonlító vallástudomány, a filozófia és a tudomány iránt, és megvitatták az ősi tanításokat, amit teozófiának neveznek.

Az első tíz év bizonyos szempontból a társaság legszínesebb korszaka, mert Blavatskyné kivételes erővel volt felruházva, amiket a világ-elme állapotánál fogva rövid ideig nyilvánosan szabad volt használnia. Ezalatt az idő alatt megmutatta a természet némely szokatlan oldalának ismeretét úgy, hogy tudatosan és szándékkal jelenségeket idézett elő, mint materializációkat, asztrális hangokat, stb. Ezeket a jelenségeket több tudományos ember vizsgálta meg. 1884-ben csalással vádolták meg, de úgy látszik, oly jól támogatták őt, hogy R. Hodgdon a Pszichikai Kutató Társaságból kiment Indiába kivizsgálni. Bár későbbi életében, sokkal nagyobb tapasztalattal elfogadta, hogy sok jelenség valódi, azok akkor nagyon

meglepőek voltak, és kedvezőtlen jelentést írt róluk, Azok, akik személyesen ismerték Blavatskynét, csak nevetnek azon a gondolaton, hogy ő csaló, soha nem vonták kétségbe becsületességét. De sokan kevésbé voltak szerencsések, és kiléptek a társaságból.

Nagy kavarodás támadt, mert Blavatskynéről a keleti és nyugati újságokban egyaránt a címlapon jelentek meg cikkek. Ő nagyon szenvedett emiatt, és egészségügyi okokból otthagya Indiát. Míg Európában élt és dolgozott, azalatt írt, és a tanulmányozókat tanította, Olcott ezredes folytatta a munkát. A mozgalom jó híre lassanként helyreállt, de attól kezdve nyilvános jelenségeket, melyeket oly könnyen lehet félreérteni és helytelenül beállítani, már nem engedélyeztek. Ehelyett ragaszkodtak az alapvető tanításokhoz, és igyekeztek a szellemiséget felébreszteni a vallás minden ágában. A második tíz év alatt kb. 1895-ig a társaság Japántól Ausztráliáig, Írországtól a Fülöp Szigetekig terjedt, és Blavatskyné legnagyobb művének, a Titkos Tanításnak nyilvánosságra hozatalát, valamint Blavatskyné 1891-ben bekövetkezett halálát Besant is megérte, mikor belépett a mozgalomba.

Mire Besant 1893-ban Indiába ment, Olcott ezredes halála után (1908) elnöknek választották. Már ekkor világhíres volt, mint félelem nélküli gondolkodó és szónok, hosszú kapcsolatai voltak a szociális reformnak minden fázisában. Egyike volt fabianusok korai londoni csoportjának. Magával hozott más életekből mély, kipróbált kapcsolatokat a Mesterekkel, akiknek most jellemző céltudatossággal újra felajánlotta magát közvetlen szolgálataikra. Sok kiváló keleti és nyugati tanítványa volt, akik együttműködtek vele, és ő nemsokára újra felkeltette saját okkult erőit. C. W. Leadbeater, egy bámulatos tisztánlátó és sok előző életében munkatársa, támogatta őt.

Keleten a Társulat nevéhez fűződik az érdeklődés nagy és messzeható újraéledése a nagy vallások iránt, amik inspiráció hiányában abban az időben haldokoltak. Lelkesítette a vallásos türelem eszméjét és joggyakorlatát. Dr. Besant India önállóságáért dolgozott, indiai nevelésért az indiai nép számára, és nyugaton számos nemzetközi testületet alapított és inspirált. Ő belépett egy szabadkőműves szervezetbe (le Dróct Human) amely nőket is ugyanolyan feltételekkel vesz fel, min férfiakat, azt már kötetlenül kibővítette, és bátorította a szabadkőműves tradíciók misztikus tanítások irányába mutató magyarázatát. Segített a Szabadkatolikus egyház megalapításában is. Ez egy keresztény mozgalom, a hit különbözőségeinek széles toleranciájával, bár használva a katolikus kereszténység teljes szertartásait. Hasonlóképpen erős impulzust adott az Új nevelési Társaságnak, mely egy világgraszoló társaság, és azóta mérhetetlen munkát végzett a nevelési módszerek kutatása terén. Teozófiai tanulmányozók között állandóan lelkesítette a kutatást, úgy hogy mindig legyenek, akik maguk tanúságot tehetnek az okkult tradíció valóságáról.

1910 és 1930 között Krishnamurti lépett előtérbe, mint gyermek, és aki Dr. Besant gondnoksága alatt állt, és akinek személye körül egy túlságosan nyilvánosságra hozott per folyt. Az angol felső hatóság, a Lordok Háza végül is Dr. Besant javára döntött. Krishnamurti egy kivételes személy volt, és sokan titokban bíztak abban, hogy vezetője lesz nagy spirituális erőknél. Röviddel 1925 után, amikor elkezdett nyilvánosan beszélni, megszakította az összeköttetését a teozófiai mozgalommal, kérdőre vonva minden szervezet értékét szellemi a célokra. Kétely és ellentmondások keletkeztek, és újra sok tag kilépett. Dr. Besantnak a tiszteletbeli doktori címet a Central Hindu College adta, melynek megalapításában annak idején segédkezett. 1929-ben egészsége romlani kezdett, és a tagság létszáma 45 000-ről 33 000-re csökkent. Még sok időnek kell eltelnie, hogy véglegesen megítélhessük Krishnamurti munkájának és szerepének végső jelentőségét.

Dr. Besant 1934-ben bekövetkezett halála után Dr. George Arundale lett az elnök, és 12 évig töltötte be ezt a tisztséget. Az ő halála után C. Jinarajadasát, és ő utána viszont M. Sri Ram-ot választották elnöknek. Ők odaadón szolgálták a társaságot. Dr. Besant vezetése alatt mindegyik ugyanazokkal a módszerekkel vitte előbbre a munkát, utaztak a világban, előadásokat tartottak, írtak, nevelési és szociális reformokat bátorítottak, és széles nemzetközi

kapcsolatokat létesítettek. Mrs. Arundale létrehozott egy indiai és nemzetközi kulturális központot, Kalakshetrában (Művészetek Iskolája) és Dr. Maria Montessori, akinek Dr. Arundale menedéket adott Adyarban, 1939 és 1945 között, szoros kapcsolatba került ezzel a nemzetközi nevelési munkával.

A Társulat szervezete ugyanolyan maradt, mint a kezdeti időkben. A helyi csoportokat többnyire páholyoknak (nálunk alosztályoknak) nevezik, hét vagy több tagból állnak. Saját ügyekben önállóak, de ha hét vagy több páholy van egy országban, akkor többnyire egy nemzeti szekciót alakítanak. 1939 előtt 45 ilyen szekció volt, melynek nagy része újból működik.

A szekciók is autonómok a saját területükön, kivéve, hogy szabályaikban meg kell egyezniük a Nemzetközi Társulattal.

Az egész társulat irányítása a tisztviselőkre van bízva, és egy központi tanácsra, amely egyszer egy évben, Indiában találkozik. Ez a tanács az elnökből és bizonyos szervezetközi tisztségviselőkből áll, minden szekciónak van főtitkára, akiket rendszeren a szekciók tagjai választanak, és akik időről időre váltakoznak, ezek 12 szabad taggal, akiket a tanács maga választ. Mivel sok titkár nem utazik évente Indiába, ezért fontos ügyekről postai úton szavaznak. Az elnök és végrehajtó bizottsága gondoskodik az adminisztráció részleteiről.

A Teozófiai Társulat három célkitűzését a kezdetekben New York-ban szövegezték, és bizonyos szóbeli változtatásokkal azóta is változatlanok maradtak. Volt egy nyilvános állítás, amely megengedi a teljes hitet, és a tagoktól megkívánt toleranciát határozta meg a Központi tanács részéről. A Társulatba való belépéshez csupán a három célkitűzés elfogadását kívánják meg.

„Tolerancia a mottója, igazság a célja.”

Nehéz visszagondolni arra, milyen volt a világ elméjének állapota 1875-ben, és látni, mennyire megváltozott azóta ez a világelme. Azok az elgondolások, amelyeket a Társulat hirdetett egyedül meg gondolásra, azóta széles körökben elterjedtek. Sok olyan szervezet van, aki most ősi igazságokat tanít, és amelyek közül sokan az eredeti Teozófiai Társulattól szakadtak el, mások párhuzamos forrásokból erednek. Van-e a Teozófiai Társulatnak ma valamilyen egyedül álló oka létezni? Az adyari Teozófiai Társulat toleranciája még mindig egyedül álló, és tükrözi az egységet, mely a Hierarchia munkáját képezi. Senkit sem támadnak, senkit sem zárnak ki, bárki beléphet a társaságba, és részt vehet a páholy vagy egyéb összejöveteleken, ha hajlandó másokkal szemben ugyanazt a toleranciát gyakorolni, amelyre ő maga igényt tart.

A Társulat jelen munkáját így lehet összefoglalni:

1) egy mindent felölelő testvériség gyakorlása (első célkitűzés), amely a világban magvát alkotja azoknak, akik elismerik az egész emberiség szellemi egységét, mint a társaság alapját,

2) az Ősi Bölcsesség folytatólagos tanulmányozása és tanítása

3) és így megadni az egyéneknek és a társulatnak az élet céljának és irányának értelmét.

Az ember elismerése, mint szellemi lény, és aki benne lakik, az összes embertársával lesz majd az új gyökérfaj civilizációjának alaphangja, ezt említettük a fejezet elején.

Ezért, akik tanulmányozzák és gyakorolják a társaság tanításait, segítenek itt és most egy új világegységet létesíteni, ami a jelen tapasztalható világraszóló nehézségek egyetlen állandó megoldása. Arra is felkészülnek, hogy részt vegyenek a következő emberi kalandban, hogy megalapozzák néhány száz év múlva a világ civilizációjának egy új típusát, amiben legalább egy kis részét az ember álmának megvalósítsák, vagyis, hogy az emberi testvériséget itt a földön gyakorolják.